

Scheinerův háj: Unikátní amfiteátr, který vzal čas

Divadlo, kde herci doslova halekali na lesy. To byl Scheinerův háj. Krásné místo v přírodě s amfiteátr, který pojmul až patnáct set diváků. V polovině minulého století do něj vyráželi lidé ze širokého okolí, kteří lačnili po kultuře prožité v unikátním prostředí.

Letos si připomínáme devadesáté výročí od vzniku tohoto unikátního místa v Záblatí a zároveň deset let od chvíle, kdy byly i poslední pozůstatky venkovního divadla definitivně zdemolovány.

Scheinerův háj byl spojen se zlatou érou ochotnického divadla na území dnešního Bohumína. Tradice ochotnictví se ale na Bohumínsku vyvíjela už od roku 1896, kdy nadšení (ne)herci při silvestrovské zábavě předvedli frašku se zpěvy o jednom jednání od Antonína Wolfa „Nehody Pana Šukálka aneb Zastaveníčko při měsíčku“.

Tehdy ještě partu ochotníků sdružoval spolek Zahrádka, ten byl ale v roce 1909 rozpuštěn a amatérské divadlo se postupně přesunulo pod křídla nově vzniklé jednoty Sokolské. Členové Sokola v roce

1930 vyřešili otázku, kde provozovat svou činnost, když slavnostně otevřeli svou sokolovnu. Zároveň ale stále snili o vybudování divadla v přírodě, což se podařilo poté, co jednota v roce 1933 odkoupila lesík Vidlok.

S novým majitelem dostal lesík i nový název. Se souhlasem České obce sokolské a především s posvěcením rodiny právě zesnulého starosty České obce sokolské J. Scheinera byl areál na jeho počest přejmenován právě na Scheinerův háj. Ač bylo místo v roce 1958 znovu přejmenováno, a to tentokrát na Jiráskův háj, místní tento název nepřijali a dodnes mu říkají „Scheinerák“.

V době největší slávy zde vystupovali nejen místní ochotníci, ale také Národní divadlo z Ostravy.

V přírodních kulisách si tak mohli návštěvníci vychutnat například i Prodanou nevěstu Bedřicha Smetany. Zahrát si v „Scheineráku“ bylo natolik atraktivním zážitkem, že herci neváhali urazit i stovky kilometrů. A tak jednou amfiteátr propůjčil své nenapodobitelné kulisy i umělcům z divadla Akropolis v Praze.

V druhé polovině minulého století tradice ochotnického divadla postupně upadala a načas se zcela odmlčela. Ruku v ruce s tím vázla i údržba přírodního amfiteátru. Po revoluci už byl amfiteátr ve zchátralém stavu. Nelze se tak příliš divit, že o zpustlý areál už tělovýchovná jednota Sokola nestála a v restituci o něj nepožádala. „Tehdy bylo naší hlavní prioritou získat zpátky budovu Sokolovny. Nakonec se nám to povedlo, ale stálo nás to spoustu sil, které už nezbyly na Scheinerův háj. Když jsme viděli v jakém je stavu, usoudili jsme, že je nad naše mož-

nosti se o něj postarat a oznámili jsme, že nebudeme usilovat o jeho získání,“ uvedla dlouholetá členka Sokola a bývalá ochotnice Blanka Freitagová.

Plocha tak zůstala v majetku Lesů ČR, jenže ani ty o torzo stavby neměly zájem, a tak byly v roce 2013 zdemolovány i poslední pozůstatky divadla.

Petr WOJNAR

Foto: Archiv TJ Sokol Záblatí a kniha Od Bogunů k Bohumínu

„Představení v Scheineráku, to byl svátek,“ vzpomíná ochotnice

Píše se rok 1957, Blanka Freitagová právě stojí na balkónku vyčnívajícího z poctivě vyrobených kulis a v roli Mimi z Čapkova Loupežníka zažívá jednu z nejhezčích chvil své ochotnické kariéry. „Bylo to krásné představení v unikátním prostředí,“ vzpomíná dnes téměř devadesátiletá žena na svou nejmilejší roli, kterou si stříhla v Scheinerově háji.

Pro Záblatí to byla vždy velká událost. Tamní ochotníci většinu představení odehráli v budově Sokolovny, takže když se šlo ven, dokázali to místní patřičně ocenit. „Do Scheineráku chodila spousta lidí, zejména po válce byl po kultuře obrovský hlad. Dámy chodily v kloboucích, jejich doprovod se nenechal zahanbit. Svým oblečením tak ještě zdůraznili svátečnost takové události,“ líčí dlouholetá ochotnice a sokolka Blanka Freitagová.

Ona sama nechtěla po roce 1945 kulturu jen „konzumovat“, ale rozhodla se ji spoluvytvářet. „Po konci války jsem jako zhruba třináctiletá

ných scének, průvodů, a od těchto aktivit už nebylo daleko k ochotnickému divadlu jednoty Sokola,“ zmiňuje své herecké začátky Freitagová.

Pod křídly Sokola si zahrála v tolika představeních, že by je už nespočítala. V Scheinerově háji jich bylo sice jen pár, o to intenzivněji na ně ale vzpomíná. „Například, jak při představení Naši furianti přijel jeden z herců na koni. To byl krásný moment,“ vrací se Freitagová k další silné vzpomínce.

O ochotnické divadlo byl v té době velký zájem nejen ze strany návštěvníků, ale i mezi amatérskými herci. „Byla nás spousta, neměli jsme problém s nedostatkem členů. Navíc jsme ve svých řadách měli velmi zapálené lidi, namátkou například pan Muroň. Ten neváhal před představením objet všechny představitele klíčových rolí, aby náhodou nezapomněli dorazit,“ popisuje s úsměvem na rtech pamětnice zlaté éry Scheinerova háje.

Dnes už pouze z pozice diváka sleduje snažení svých následovníků, kte-

na představení. Je to ale už něco úplně jiného, než když jsme hráli my ty své staré klasické kusy z doby osvětské,“ porovnává.

S nostalgií vzpomíná i na amfiteátr, který, jak už bylo zmíněno v předcházejícím článku, v posledních desetiletích chátral, až byl v roce 2013 definitivně zbourán. „Po revoluci jsme v Scheinerově háji udělali ještě pár vzpomínkových akcí. Na jedné z nich jsme připravili společné smažení vaječiny, seděli jsme na kmenech a zpívali

sokolské písničky u ohně. Byli jsme šťastní, že jsme konečně svobodní a že se setkáváme zase po letech v místě, které pro nás mělo velký význam,“ říká s nostalgií Blanka Freitagová.

Do budoucna by byla ráda, kdyby se z „Scheineráku“ stálo výletní místo. „Kde by se lidé mohli zastavit a připomenout si tu zajímavou historii. Tu a tam by se tam mohla konat i nějaká akce. Ale to vše by si samozřejmě žádalo náročné úpravy a investice,“ uzavírá.

Petr WOJNAR

